

Už nemůžu dál. Znáte ten pocit? Zažili jste ho někdy? Nebo jste ho byli sami ušetřeni, případně znáte jen někoho, kdo takovou zkušenost má? Někdy za tím stojí jen přechodná únava. Někdy nějaká zlá událost v našem okolí nebo dokonce ve vlastní rodině. Někdy to může být to, co se dnes nazývá vyhořením. Není to tak, že by něco takového hrozilo jen lidem, které pokládáme za slabé. Hrozí to všem, i těm zdánlivě silným a schopným. A okolnosti i příčiny mohou být velmi různé.

V našem příběhu to řekne prorok Elijáš. Tedy žádná slabá osobnost, ale velký prorok Izraele. Bojovník proti pohanství. Někdo možná namítne: ale právě ty velké postavy musí stát vždycky jako sloupy! Na nějakou únavu nebo vyhoření nemají nárok. Od nich přece čekáme povzbuzení, tak musí vydržet. Musí být držáky nejlépe ve dne i v noci. Faráři, kněží, lékaři, sestry, sociální pracovníci nebo prostě ti, kdo pracují s lidmi .....

Elijáš už není držák. Je na dně. Nejprve úspěšně zakročí proti Baalovým prorokům, ale vzápětí sám dostane těžkou nakládačku. Má strach. A vlastně ani nemá, koho by držel. Utíká před královnou Jezábel, ctitelkou Baalovou a jde mu o život. Přeje si umřít. A zprostředka těch vod, které mu sahají až po ústa volá: „Hospodine, vezmi si můj život, vždyť nejsem lepší, než moji otcové.“ Velký prorok a přesto by už nejraději nebyl.

Elijášovo jméno znamená „Můj Bůh je Hospodin“. To není totéž. Bohem tehdy mohl být kdokoli. Třeba právě Baal. Božstvo plodnosti, od kterého jeho ctitelé očekávali vždy zdar, úspěch a krásný život. Právě proto mu mnoho Izraelců naletělo a změnili víru. Opustili Hospodina a obrátili se k modle. Možná by stačilo, kdyby si Elijáš změnil jméno. Ne Elijáš, ale Elibaal...

Ale jeho Bohem je Hospodin, Bůh Izraele. Jemu zůstává věrný a před modlou se neskloní. A paradoxně nejspíše právě proto sedí vyčerpán a na pokraji smrti kdesi v poušti. Elijáš je v této chvíli patronem všech, kteří musí utíkat před vražedným nebezpečím a zběsilou nenávisť, aby si zachránili život. Tito lidé žijí i mezi námi. I dnes. I v naší zemi. Přišli vyčerpaní a hledali bezpečí a přijetí....

No a pak prorok usne. Jak velkým darem je spánek, který přináší odpočinek! Dobře spát není vůbec samozřejmé. Když je člověk na dně, často nezamhouří oka a pokud ano, pronásledují ho děsy a běsy. Už tady v této chvíli je Elijáš pod Hospodinovou péčí.

V tom spánku se ho dotkne anděl a řekne mu: Vstaň a jez! A hle, v hlavách podpopelný chléb a láhev vody. Anděla si často představujeme jako bytost s křídly. Ale on to bývá někdo, kdo nám podá kus chleba nebo nám dá napít. Těmi anděly se stáváme my sami. Anděly v Boží režii. Už po několikáté se v myšlenkách vracím k listopadovému týdnu, který tady proběhl, k týdnu pro ukrajinské dobrovolníky, kteří působí ve válečných zónách. Andělé, pomáhající vyčerpaným a zraněným. A těmto andělům zase pomáhali andělé naši. Chvála Bohu. Náš svět není jen plný vraždících maniaků, před kterými lidé prchají. Ale je taky plný andělů, kteří pomáhají a rozdávají chleba, vodu nebo dokonce víno. A taky dobré slovo, které hojí bolesti duše... Činy, pohazení i slova lásky těch, kteří prostě jenom milují ...

Elijáš se nají, napije a znova usne. A přijde druhý andělský dotek, který už ale není pro vyčerpaného proroka jen výzvou k nasycení, ale připomene mu, že ho čeká cesta. Ten první dotek, to byla taková první pomoc. Tady už ale jde o víc. Už nebudeš psancem a uprchlíkem, ale stane z tebe poutník. To znamená, že tě vracím do života. Tvořím ti podmínky a výzbroj pro další život. Tak vstaň Elijáši, ještě jednou pojez a napij se, máš před sebou dlouhou cestu...

Cílem té cesty je Boží hora Choréb. Nebo taky Sinaj. Stejná hora, na které kdysi stanul Mojžíš a mluvil tam s Hospodinem tak jako se svým přítelem a obdržel od něj desky s přikázáními. Tam jde Elijáš v síle Božího pokrmu čtyřicet dní a čtyřicet nocí.

Když jsme na dně, když je otřesena naše důvěra v Hospodina - a pak zase nabydeme nových sil na další cestu a jsme schopni jít dál, je nejlépe, když se navrátíme ke kořenům. Třeba k dětským modlitbám a písničkám, které nás učila maminka. Nebo ke svému křestnímu či konfirmačnímu dni. K biblickému textu, který máme zapsán ve své první darované Bibli. Nebo ke kroužku mládeže, kde jsme se poprvé cítili osloveni, i když tady už jen ve

vzpomínkách. Eliáš jde na horu Mojžíšovu. Eliáš uskutečňuje další etapu své víry a je to vlastně jeho osobní Exodus.

40 dní a nocí Eliášova putování znamená navázání – na 40 let putování Izraele po poušti. I na to, že Mojžíš byl tehdy na Boží hoře taky – 40 dní a 40 nocí....

A právě tam, až dorazí na místo, k němu zazní slovo Hospodinovo: Co tu chceš, Eliáší? A nejen jednou, ale dokonce dvakrát. Proč se ho takto ptá? Copak Bůh neví, co tu chce? A Eliáš dvakrát zopakuje svůj smutný příběh. Jak velice horlil pro Hospodina, Boha zástupů, ale Izraelci jeho smlouvu opustili a dokonce jeho proroky povraždili. A zbyl jsem jen já sám a i mně ukládají o život... Proto se Hospodin ptá. Aby mohl prorok to svoje trápení sdělit a vypovědět. Tak podobně jako se Ježíš ptal Bartimaia: Co chceš, abych pro tebe učinil...

Dvakrát po sobě Eliáš vysype před Hospodina svou bolest. Dvakrát po sobě si vyleje před Bohem svou duši a svoje srdce. Ale už to v této chvíli není ten zničený frustrovaný člověk, který řekl: Hospodine, vezmi si můj život. Už se na to vše dokáže podívat zpětně a s odstupem. A zvláštním způsobem zažije Boží přítomnost. Je svědkem několika přírodních jevů a živlů, ale Hospodin v nich nebyl. Ani, ve vichru, ani v zemětřesení, ani v ohni Hospodin není. Až pak to přijde – a sice hlas jemný a tichý.....

My někdy čekáme, že Hospodinův hlas bude jako bouře nebo zemětřesení, případně jako oheň. Že bude burácet a šmahem bořit všechno svinstvo, které jsme my lidi byli schopni dosud vytvořit. Že bude jeho oheň pálit naše modly a odstraňovat diktátory i s jejich generály a poskoky. Že bude jeho působení viditelné a vždy na první dobrou rozpoznatelné. Jindy se ptáme proč se děje to či ono, nebo naopak proč Bůh neudělá nic ...

Ale Boží hlas bývá většinou tichý a jemný... Vnímejte ho svou duší. Naslouchejte mu svým srdcem. Vnímejte ho a slyšte ho skrze láskyplnou službu mnoha andělů .....

Eliáš si myslel, že zůstal sám. Ale Hospodin mu to vyvrátí. Ne, ty nejsi mým posledním ctitelem. Je ještě 7000 těch, kteří se před Baalem nesklonili. Myslíváme si i my, že je nás málo. Zdává se i nám, že zlo slaví triumf. Ale není to tak. Jsou ještě tisíce věrných. Sedmička na začátku je symbolické číslo plnosti. Je dost těch, kteří svou víru nezhodili do starého železa. Těch, kteří se nepřestali modlit k Bohu Hospodinu.

Když nemůžeme dál, když chybí síly, nezoufejte. Bůh sám totiž jde za námi. Jde nám vstříc se svou posilou, abychom se nakonec mohli zvednout a jít. Tam, kde klesáme, on má pro nás východisko. V síle jeho pokrmu se pak staneme poutníky.

A ještě jeden byl, který prožil svých 40 dní a 40 nocí na poušti – Ježíš Kristus. On byl na jiné hoře v Galileji přiřazen ke dvěma velikánům Božího lidu – k Mojžíšovi a k Eliášovi. A jeho obličej přitom zářil. Ejhle - Ježíšův exodus! A tak jako oni i on sestoupil pak dolů doprostřed lidské bídy, k člověku. A to až ke kříži. A pak slavně vstal.

Když prožijeme chvíle temnoty, zmaru a smutku, vzpomeňme na Mojžíše, Eliáše i na Ježíše Krista. Oni vystoupili až na vrchol hory. To je důležité si uvědomit v situacích, kdy budeme dole. Martin Luther King kdysi vyslovil větu: „I have been on the mountaintop.“ Byl jsem na vrcholku hory. A tato vize, kterou měl před očima, mu dodávala sílu i v údolích hluboké temnoty.

Když se tam ocitneme my, důvěřujme tomu, který promlouvá hlasem jemným a tichým. Důvěřujme, že nás v propastech naší duše zachytí Bůh sám. Amen.

Modlitba: *Pane Bože, děkujeme ti, že jsi blízko, když je nám zle, jsme na dně nebo se cítíme sami. Děkujeme ti, že k nám přicházíš ty sám a zachycuješ nás, když padáme. Amen.*